

STRID OM SUVERÆNITET

Norsk Nei til EU har trukket staten i retten for brud på grundloven

Nei til EU i Norge kræver, den norske stat retsforfølges for at bryde grundloven, da Stortinget vedtog at sige ja til EU's energipakke 3. Nu skal højesteret tage stilling til, om Nei til EU overhovedet kan føre en sag mod staten.

I oktober 2018 trak Nei til EU i Norge landets konservative statsminister Erna Solberg i retten med anklage om grundlovsbrud.

 Terje Pedersen/NTB/Ritzau Scanpix

NORGE

mj@arbejderen.dk

Hvem skal bestemme over Norges el-forsyning og elpriserne? Skal EU's energiagentur ACER eller den norske stat? Skal det være private aktører på det liberaliserede elmarked i EU's energiunion eller de norske myndigheder?

Det er den egentlige kerne i den retssag, der har kørt i Norges højesteret. Men sagen ved Norges højeste domstol handler om, hvorvidt Nei til EU overhovedet kan få lov til at rejse den principielle sag ved en norsk domstol.

SAGENS GANG

I oktober 2018 trak de norske EU-modstandere i Nei til EU landets konservative statsminister Erna Solberg i retten som repræsentant for den norske stat. EU-modstanderne mener, at staten har brudt grundloven, da et flertal den 22. marts 2018 vedtog EU's energipakke 3 og dermed har afgivet suveræniteten til EU uden det nødvendige tre fjerdedeles flertal i Stortinget.

Advokaterne, der fører sagen for Nei til EU, anfører, at EU's energipakke 3 medfører betydelig tab af norsk suverænitet, og en sådan beslutning kræver, som et mindretal i Stortinget forlangte dengang, at afstemningen sker efter

 Advokaterne, der fører sagen for Nei til EU, anfører, at EU's energipakke 3 medfører betydelig tab af norsk suverænitet.

grundlovens paragraf 126, der kræver tre fjerdedeles flertal.

Modsat mener statens advokater, justitsministeriet, at energipakke 3 kun overfører suverænitet i begrænset omfang.

Sagen blev først ført ved Oslo Tingrett, der afviste, at sagen kunne rejses,

fordi søgsmålet var "abstrakt retsforhold", og at Nei til EU mangler aktuell retslig interesse i sagen. Tingrettens afgørelse blev anket til landsretten, som stadfæstede dommen.

Nu har sagen kørt ved højesteret fra onsdag den 13. januar til mandag den 18. januar, men dommen forventes først at komme i februar.

EU'S ENERGIPAKKE 3

EU's energiagentur ACER blev oprettet i 2011 som en del af EU's såkaldte tredje energipakke, som har til formål at skabe et indre energimarked i EU, hvor strøm og gas kan flyde frit over grænserne. Målet er, at de to energiformer skal flyde derhen, hvor priserne er højst. Derfor skal landenes el- og gasnet kobles sammen.

Det vil få store konsekvenser for elprisen i Norge, vurderer Roar Eilertsen, der er økonom og leder af De Facto – Kunnskapssenter for fagorganiserte og forfatter til rapporten Mot en ny ACER-strid.

"Pointen med det fælles energimarked er, at der skal eksporteres strøm fra Norge, når prisen i den anden ende

af kablet er højere end her, og der skal importeres strøm, når den er billigere i udlandet. Det lyder umiddelbart som en win-win-situation for Norge. Problemet er, at den billige strøm stort set er tilgængelig på nettene, når behovet er lille. Og de højere priser i nabolandene vil være om dagen, når efterspørgslen i Norge også er stor. Resultatet bliver udjævning af priserne, og at vi importerer til europæiske strømpriser, som er højere end i et reguleret norsk marked”, skriver Roar Eilertsen og tilføjer:

”Den mest alvorlige konsekvens af dette er, at den energiintensive industri mister sin afgørende konkurrencefordel – lave strømpriser”. For EU-reglerne forbyder landene at favorisere egne virksomheder eller indenlandske mål-sætninger – det er alene markedet, der skal bestemme, hvordan strømmen skal flyde.

Roar Eilertsen vurderer, at på sigt vil den faldende konkurrencefordel medføre, at viljen til at investere i den energiintensive industri også vil falde, og

det kan true industriens muligheder for at overleve – en industri, der i dag har 40.000 ansatte.

Nei til EU ønskede at føre Roar Eilertsen som vidne i højesteret, men det afslog dommerne.

ACER har overnational status, og dets vigtigste opgave er, at EU’s regler bliver overholdt, og at afgøre tvister mellem landene i forhold brug af elnettet. Og ACER spiller en central rolle i udviklingen og vilkår for brugen af elnettet samt træffe beslutninger, når de nationale myndigheder ikke kan blive enige om de mellemstatslige kabler.

Norge er ikke medlem af EU, men har sammen med Island og Lichtenstein indgået en såkaldt EØS-aftale med EU. Den betyder, at landene deltager i EU’s indre marked, men skal vedtage alle EU’s love og regler for det indre marked.

Siden Norge tilsluttede sig EU’s energipakke 3 i oktober 2018, er der kommet en opfølger – energipakke 4 – der yderligere cementerer EU’s kontrol med el- og gasforsyningen.

Læs meget mere på arbejderen.dk

ABONNÉR NU!
kun 100 kr om måneden

arbejderen.dk/abo

Fordi det ikke er lige meget, hvor du læser dine nyheder